

STOWARZYSZENIE POLSKI INSTYTUT PRAW GŁUCHYCH

UL. A. GAJKOWICZA 5/85 , 03-562 WARSZAWA

REGON : 369501740

NIP : 5242852956

E-MAIL : biuro.spipg@wp.pl

Warszawa, dn. 21.04.2022 r.

STANOWISKO ZARZĄDU STOWARZYSZENIA POLSKI INSTYTUT PRAW GŁUCHYCH

Przedmiot petycji – zmiany w prawie w postaci nowelizacji ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się.

Szanowni Państwo,

W imieniu Stowarzyszenia Polski Instytut Praw Głuchych zwracamy się z uprzejmą prośbą do Państwa o nowelizację ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się, tak aby wszystkie instytucje publiczne finansowane ze środków publicznych (w tym m.in. przychodnie, szpitale i sądy) miały obowiązek zapewnienia osobom głuchym tj. tłumacza polskiego języka migowego .

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania wymaga dalszej nowelizacji, już blisko od ok. 10 lat nie dokonano zmian w ustawie, ww. ustawa ograniczyła zakres podmiotowy wykazu organów publicznych, zwanych docelowo „podmiotami zobowiązanymi”.

Placówki służby zdrowia nie są dostosowane do potrzeb osób głuchych, zauważa się brak dostępności do tłumaczy polskiego języka migowego, widoczne są bariery w komunikowaniu się osoby głuchej z personelem medycznym, ponoszą oni koszty własne gdyż muszą prosić o pomoc tłumaczy języka migowego, co jest rzeczą niedopuszczalną i absurdalną, obowiązek zapewnienia osobom głuchym tłumaczy polskiego języka migowego powinno być obligatoryjne dla instytucji publicznych finansowanych ze środków publicznych, także taki obowiązek powinien być nałożony na sądy itd.

Nasze prawa zagwarantowane są w Konstytucji RP oraz Konwencji Praw Osób Niepełnosprawnych.

Postulaty do projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych sposobach komunikowania się wypracowane na Parlamentarnym Zespole ds. Osób Głuchych z udziałem organizacji pozarządowych zrzeszających osoby głuche:

1. Dodanie do wykazu organów publicznych, zwanych docelowo „podmiotami zobowiązanymi” - w kontakcie z którymi osoby uprawnione mogą korzystać z pomocy osoby przybranej lub tłumacza certyfikowanego - „jednostek oświaty” (Art.1 pkt 1; Art. 6 pkt 4);

Polski Język Migowy (PJM) jako naturalny język osób głuchych powinien być językiem dydaktycznym – nauczania w szkołach dla głuchych. W większości szkół dla głuchych nauczyciele migają do dzieci Systemem Językowo-Migowym (SJM), sztucznym i niezrozumiałym językiem dla osób głuchych co prowadzi do dysfunkcyjności ich prawidłowego rozwoju i kompetencji językowych, w wielu krajach UE nauczyciele prowadzą zajęcia dydaktyczne w naturalnym języku migowym – dzieci głuche nabywają większe kompetencje językowe analogiczne w stosunku do słyszących rówieśników. W ustawie o języku migowym postulujemy również o wprowadzenie obligatoryjności nałożonej na

nauczycieli pracujących bądź mających zamiar podjąć zatrudnienie w szkołach dla głuchych znajomości jak i zarówno posługiwania się na zajęciach dydaktycznych tylko i wyłącznie PJM.

2. Rozszerzenie katalogu organów obsługujących osoby uprawnione z „organów administracji publicznej” na „podmioty zobowiązane”, których definicja znajduje się w Art. 6 (Art. 1 pkt 2);

3. Zmiana definicji (SJM) (Art. 3 pkt 3) w ten sposób, by zamiast określania tego systemu jako „podstawowy” środek komunikowania, był on definiowany jako „jeden ze sposobów” komunikowania;

4. Poszerzenie definicji środków wspierających komunikowanie się (Art. 3 pkt 5) o: e) spełniające standardy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami „aplikacje mobilne” „f) wykorzystanie form pisemnych w komunikacji bezpośredniej”, g) „stacjonarne i przenośne urządzenia wspomagające słyszenie”, h) „usługi tłumaczenia za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość”;

5. Dodanie w Art. 3 pkt 9) definicji „jednostek oświaty”. Pozwoli to na dołączenie ich do katalogu podmiotów zobowiązanych (Art.6 pkt 5);

6. Zmiana Art. 7 ustawy, mówiącego o prawie do skorzystania przez osobę uprawnioną z pomocy osoby przybranej, poprzez poszerzenie tego prawa o pomoc tłumacza certyfikowanego. Dodanie dodatkowego ustępu (4) mówiącego, że koszt tłumaczenia przez tłumacza certyfikowanego pokrywa podmiot zobowiązany;

7. Wprowadzenie karalności za niewywiązywanie się z zapisów ustawy (Art. 9 ust.1);

8. Zmiana przepisów art. 1, 9, 11, 12, 14 oraz 17 ustawy w ten sposób, że określenie „organ administracji publicznej” zostanie zastąpione określeniem szerszym, tj. „podmioty zobowiązane”, zdefiniowanym w Art. 6 ustawy;

9. Wprowadzenie zmian w Art. 9 ustawy, dotyczących obowiązku „podmiotów zobowiązanych” upowszechniania informacji o udostępnieniu usługi, pozwalającej na komunikowanie się nie tylko w sposób „powszechnie przyjęty”, ale ponadto w sposób „dostosowany do potrzeb osób uprawnionych, w tym w formie komunikatu audiowizualnego nagranych w PJM”;

10. Uszczegółowienie Art. 11 ustawy poprzez dodanie informacji, że nie wystarczy, by pracownik podmiotu zobowiązanego znał PJM lub SJM. Jeżeli ma świadczyć usługę tłumaczenia, konieczne jest posiadanie przez niego certyfikatu tłumacza PJM, SJM. Najważniejsze jest również szkolenie osób głuchych na tłumaczy PJM, oni również mają prawo być tłumaczami PJM na równych prawach jak słyszący tłumacze języka migowego – równouprawnienie.

11. Zapewnienie czytelnej informacji o możliwości komunikacji poprzez oznaczenie jej znakiem graficznym, odsyłającym do komunikatu nagranych w języku migowym. (Art. 14)

12. Udostępnienie dokumentów niezbędnych do załatwienia sprawy w formie dostępnej dla osób uprawnionych, w tym przetłumaczonych na język migowy. (Art. 14)

Ustawa o języku migowym nie była nowelizowana od ponad 10 lat, rzeczywistość się zmienia, więc w ustawie musi zostać rozszerzona o nowe instytucje publiczne tak, aby tłumaczy PJM było we wszystkich instytucjach publicznych tj. jest to możliwe w dobie nowych technologii i cyfryzacji.

Reasumując, uprzejmie prosimy o pozytywne rozpatrzenie postulatów od 1-12 do ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się.

Prosimy o pozytywne rozpatrzenie nin. petycji.

Z poważaniem